

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 24. marca 2011*

V zadevi C-369/09 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložene 14. septembra 2009,

ISD Polska sp. z o.o. s sedežem v Varšavi (Poljska),

Industrial Union of Donbass Corp. s sedežem v Donetsku (Ukrajina) in

ISD Polska sp. z o.o. (nekdanja Majątek Hutniczy sp. z o.o.) s sedežem v Varšavi,

ki jih zastopata C. Rapin in E. Van den Haute, odvetnika,

pritožnice,

* Jezik postopka: francoščina.

druga stranka v postopku je

Evropska komisija, ki jo zastopata E. Gippini Fournier in A. Stobiecka-Kuik, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luksemburgu,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, J.-J. Kasel, E. Levits, M. Safjan, sodniki, in M. Berger (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: Y. Bot,
sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 ISD Polska sp. z o.o., Industrial Union of Donbass Corp. in ISD Polska sp. z o.o. (nekdanja Majątek Hutniczy sp. z o.o.) v pritožbi Sodišču predlagajo, naj razveljavi sodbo Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti (zdaj Splošno sodišče) z dne 1. julija 2009 v združenih zadevah ISD Polska in drugi proti Komisiji (T-273/06 in T-297/06, ZOdl., str. I-2185, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je Splošno sodišče zavrnilo njuno tožbo na razglasitev ničnosti Odločbe Komisije z dne 5. julija 2005 o državni pomoči št. C 20/04 (prej NN 25/04) za proizvajalca Huta Częstochowa S.A. (2006/937/ES) (UL 2006, L 366, str. 1, v nadaljevanju: sporna odločba).

Pravni okvir

- 2 Evropski sporazum o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani ter Republiko Poljsko na drugi strani, ki je bil v Bruslju podpisan 16. decembra 1991 (UL 1993, L 348, str. 2, v nadaljevanju: Evropski sporazum), je začel veljati 1. februarja 1994. Uvaja sistem konkurence, ki temelji na merilih iz Pogodbe ES.
- 3 Protokol št. 2 o proizvodih ESPJ k Evropskemu sporazumu (v nadaljevanju: Protokol št. 2) načeloma prepoveduje javne pomoči.

4 Člen 8 Protokola št. 2 določa:

„1. Če lahko vpliva na trgovinsko menjavo med Skupnostjo in Poljsko, je s pravilnim izvajanjem tega sporazuma nezdružljivo naslednje:

[...]

(iii) državna pomoč kakršne koli vrste, razen odstopanj, dovoljenih na podlagi Pogodbe o ustanovitvi ESPJ.

[...]

4. Pogodbenici priznavata, da lahko [Republika] Poljska v prvih petih letih po začetku veljavnosti tega sporazuma in z odstopanjem od odstavka 1(iii) tega člena v zvezi z ‚jeklarskimi izdelki ESPJ‘ izjemoma dodeljuje državno pomoč za namene prestrukturiranja pod pogojem, da:

- je program prestrukturiranja povezan s splošno racionalizacijo in zmanjšanjem celotne proizvodne zmogljivosti na Poljskem,
- ta pomoč po koncu obdobja prestrukturiranja vodi k sposobnosti preživetja podjetij, ki jo prejemajo, pod običajnimi tržnimi pogoji,

- sta višina in intenzivnost take pomoči strogo omejeni na tisto, kar je absolutno potrebno za obnovitev takšne sposobnosti preživetja, ter se postopoma zmanjšujeta.

Pridružitveni svet ob upoštevanju gospodarskega položaja [Republike] Poljske odloči o možnosti podaljšanja predvidenega petletnega obdobja.

[...]“

- 5 Z Odločbo Pridružitvenega sveta EU-Poljska št. 3/2002 z dne 23. oktobra 2002 o podaljšanju obdobja, določenega v členu 8(4) Protokola št. 2 (UL 2003, L 186, str. 38, v nadaljevanju: odločba Pridružitvenega sveta), je bilo obdobje, v katerem je bilo Republiki Poljski izjemoma dovoljeno, da v zvezi z „jeklarskimi“ izdelki dodeljuje državno pomoč za prestrukturiranje v skladu s podrobnimi predpisi iz člena 8(4) Protokola št. 2, podaljšano, od 1. januarja 1997, za dodatnih osem let oziroma do dneva pridružitve Republike Poljske k Evropski uniji.
- 6 Člen 2 odločbe Pridružitvenega sveta določa:

„[Republika] Poljska predloži [...] Komisiji program prestrukturiranja in poslovne načrte, ki izpolnjujejo zahteve iz člena 8(4) Protokola [št.] 2 in ki jih je ocenil poljski organ, pristojen za nadzor državnih pomoči (Urad za varstvo konkurence in varstvo potrošnikov).“

- 7 S Protokolom št. 8 o prestrukturiranju poljske jeklarske industrije, ki je priloga k Aktu o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija (UL 2003, L 236, str. 948, v nadaljevanju: Protokol št. 8), je bilo Republiki Poljski z odstopanjem od splošnih pravil o državnih pomočeh dovoljeno, da dodeli pomoči za prestrukturiranje svojega jeklarskega sektorja na podlagi pogojev, določenih v načrtu prestrukturiranja, in pod pogoji, določenimi v tem protokolu. Ta protokol zlasti določa:

„1. Ne glede na člena 87 [ES] in 88 [ES] se državna pomoč, ki jo je podelila [Republika] Poljska v namene prestrukturiranja določenim delom poljske jeklarske industrije, šteje za združljivo s skupnim trgom, pod pogojem, da:

- se obdobje iz člena 8(4) Protokola št. 2 [...] podaljša do dne pristopa,
- se v celotnem obdobju 2002-2006 spoštuje pogoje, ki so določeni v načrtu za prestrukturiranje, na podlagi katerega je bila veljavnost zgornjega protokola podaljšana,
- se izpolni pogoje, ki so določeni v tem protokolu[,] in

- se poljski jeklarski industriji od dne pristopa ne izplača nobene državne pomoči za prestrukturiranje.

[...]

3. Le podjetja[,] naštetá v Prilogi 1 (v nadaljnjem besedilu ‚upravičena podjetja‘), so upravičena do državne pomoči v okviru poljskega programa za prestrukturiranje jeklarstva.

4. Upravičeno podjetje ne sme:

- (a) v primeru združitve s podjetjem, ki ni vključeno v Prilogo 1, prenesti koristi od pomoči, ki je bila podeljena upravičenemu podjetju;
- (b) prevzeti sredstev podjetja, ki ni vključeno v Prilogo 1 in ki je v obdobju do 31. decembra 2006 v stečaju.

[...]

6. Pomoč za prestrukturiranje, ki se podeli upravičnim podjetjem, se določi z utemeljitvami v odobrenem poljskem načrtu za prestrukturiranje jeklarstva in v posamičnih poslovnih načrtih, kakor jih je odobril Svet. V nobenem primeru pa izplačana pomoč v obdobju 1997-2003 in njen skupni znesek ne presega 3.387.070.000 PLN.

[...]

[Republika] Poljska jeklarski industriji v namene prestrukturiranja ne podeli nobenih nadaljnjih pomoči.

[...]

10. Z vsemi naknadnimi spremembami v splošnem načrtu za prestrukturiranje in v posamičnih načrtih se mora strinjati Komisija in, kadar je to primerno, tudi Svet.

[...]

18. Če spremljanje pokaže, da:

[...]

(c) je [Republika] Poljska v obdobju prestrukturiranja jeklarski industriji in predvsem upravičenim podjetjem podelila dodatne nezdružljive državne pomoči,

prehodne ureditve iz tega protokola ne veljajo.

Komisija naredi vse potrebno, da se od zadevnih podjetij zahteva povrnitev vseh pomoči, ki so bile podeljene s kršenjem pogojev iz tega protokola.“

- 8 Sklep Sveta 2003/588/ES z dne 21. julija 2003 o izpolnjevanju pogojev iz člena 3 Odločbe št. 3/2002 (UL L 199, str. 17, v nadaljevanju: Sklep Sveta 2003/588) v svojem edinem členu določa:

„Program prestrukturiranja in poslovni načrti, ki jih je [Republika] Poljska 4. aprila 2003 predložila Komisiji v skladu s členom 2 Odločbe št. 3/2002 [...], izpolnjujejo zahteve iz člena 8(4) Protokola [št.] 2.“

- 9 Uredba Sveta (ES) 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88] Pogodbe ES (UL L 83, str. 1) v členu 6(1) določa:

„Odločba o začetku formalnega postopka preiskave vsebuje povzetek bistvenih dejanskih in pravnih vprašanj, vključuje predhodno oceno Komisije o značaju pomoči predlaganega ukrepa in izpostavi dvome o njegovi združljivosti s skupnim trgom. Odločba od zadevne države članice in drugih zainteresiranih strank zahteva, da pošljejo pripombe v predpisanem roku, ki navadno ni daljši od enega meseca. V ustrezno upravičenih primerih lahko Komisija predpisano obdobje podaljša.“

- 10 Člen 7(5) te uredbe določa:

„Če Komisija ugotovi, da je prijavljena pomoč nezdružljiva s skupnim trgom, sklene, da se pomoč ne sme izvajati (v nadaljnjem besedilu ‚negativna odločba‘).“

11 Člen 14 Uredbe št. 659/1999 določa:

„1. Če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativne odločbe, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč (v nadaljnjem besedilu ‚odločba o vračilu‘). Komisija ne zahteva vračila pomoči, če bi bilo to v nasprotju s splošnim načelom prava Skupnosti.

2. Pomoč, ki se vrne na podlagi odločbe o vračilu, vključuje obresti po primerni obrestni meri, ki jo določi Komisija. Obresti se plačajo od datuma, ko je bila nezakonita pomoč na razpolago upravičencu, do datuma vračila.

[...]“

12 Člen 20(1) te uredbe določa:

„Vsaka zainteresirana stranka lahko po odločbi Komisije o začetku formalnega postopka preiskave predloži pripombe na podlagi člena 6. Vsaka zainteresirana stranka, ki je takšne pripombe predložila, in vsak upravičenec individualne pomoči prejme izvod odločbe, ki jo sprejme Komisija na podlagi člena 7.“

- 13 Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 (UL L 140, str. 1) v členu 9 določa:

„1. Če ni drugače določeno v posebni odločbi, je obrestna mera, ki se uporablja za vračilo državne pomoči, podeljene v nasprotju s členom 88(3) [ES], enaka letnemu odstotku obresti, ki se določi za vsako koledarsko leto.

Izračuna se na podlagi petletnega povprečja medbančnih menjalnih obrestnih mer za september, oktober in november prejšnjega leta, ki se mu prišteje 75 bazičnih točk. Komisija lahko v ustrezno utemeljenih primerih poveča obrestno mero za več kakor 75 bazičnih točk v zvezi z eno ali več državami članicami.

[...]

4. Če ni zanesljivih ali enakovrednih podatkov ali v izjemnih okoliščinah, lahko Komisija za eno ali več držav članic v tesnem sodelovanju z zadevno državo članico oziroma državami članicami določi obrestno mero za vračilo državne pomoči na podlagi druge metode ali podatkov, ki so ji na voljo.“

- 14 Člen 11(2) navedene uredbe glede podrobnih pravil uporabe obrestne mere določa:

„Obrestna mera se do datuma vračila pomoči izračuna na podlagi obrestnoobrestnega računa. Na natečene obresti v prejšnjem letu se obračunajo obresti za vsako poznejše leto.“

Dejansko stanje

- 15 Med letoma 2002 in 2005 je potekal postopek prestrukturiranja poljskega proizvajalca jekla Huta Częstochowa SA (v nadaljevanju: HCz). Zaradi tega so bila sredstva HCz prenesena na nove družbe.
- 16 Tako je bila leta 2002 ustanovljena družba Huta Stali Częstochowa sp. z o.o. (v nadaljevanju: HSCz), katere matična družba je bila Towarzystwo Finansowe Silesia sp. z o.o (v nadaljevanju: TFS), ki je bila v stoddstotni lasti države Poljske, da bi nadaljevala proizvodnjo jekla družbe HCz. Družba HSCz je pri stečajnem upravitelju zakupila proizvodne zmogljivosti družbe HCz in prevzela večino zaposlenih.
- 17 Leta 2004 sta bili ustanovljeni družbi Majątek Hutniczy sp. z o.o. (v nadaljevanju: MH) in Majątek Hutniczy Plus sp. z o.o. (v nadaljevanju: MH Plus). Njuni deleži so bili v stoddstotni lasti družbe HCz. Družba MH je prejela jeklarska sredstva družbe HCz, družba MH Plus pa nekatera druga sredstva, potrebna za proizvodnjo.
- 18 Poleg tega so bila sredstva, ki niso povezana s proizvodnjo (imenovana nejeklarska sredstva), in elektrogospodarstvo Elsen preneseni na družbo Operator ARP sp. z o.o., ki je odvisna od Agencja Rozwoju Przemysłu SA, poljske agencije za industrijski razvoj, ki je v lasti države, zato da se poplačajo javni dolгови, podvrženi prestrukturiranju (davki in prispevki za socialno zavarovanje).
- 19 Komisija je z dopisom z dne 19. maja 2004 obvestila Republiko Poljsko o sprejetju odločbe o začetku formalnega postopka preiskave v zvezi s pomočjo za prestrukturiranje, podeljeno družbi HCz, ki je bila 12. avgusta 2004 objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* (UL C 204, str. 6), in pozvala druge zainteresirane stranke, naj

predložijo svoje pripombe glede dejstev in pravne analize, navedenih v tej odločbi. Prejela je stališča Republike Poljske in štirih zainteresiranih strank.

- 20 V dokumentu z naslovom „Izjava o državnih pomočeh, morebitno dodeljenih družbama [HCz] in/ali [HSCz]“ z dne 3. februarja 2005 je družba ISD Polska sp. z o.o., ki je takrat delovala pod družbenim imenom ZPD Steel sp. z o.o. (v nadaljevanju: ISD), hčerinska družba v stoddstotni lasti družbe Industrial Union of Donbass Corp. (v nadaljevanju: IUD), v okviru pogajanj pred nakupom družb HSCz, MH, MH Plus in desetih drugih hčerinskih družb HCz, izjavila to:

„Če Komisija sprejme odločbo, s katero bi družbama [HCz] in [HSCz] ali osebi, ki je prevzela sredstva družbe [HCz], naložila, naj vrneta oziroma vrne nezakonito državno pomoč, ki spada v okvir pomoči iz programa prestrukturiranja, in sicer v skupnem znesku, ki ne presega 20 milijonov [PLN], izjavljamo, da ta odločba nikakor ne bo pomenila, da smo oproščeni obveznosti, ki izhajajo iz ponudbe, in se zavezujemo, da ne bomo predložili in uveljavljali nikakršnega odškodninskega zahtevka zoper (a) davčno upravo Republike Poljske, (b) [Agencja Rozwoju Przemysłu SA], (c) družbo [TFS], (d) družbo [HCz] [...], ki je povezan z vračilom pomoči ali kakor koli povezan s postopkom, ki ga na tem področju vodi Komisija zaradi dodelitve državne pomoči družbi [HCz]. V takem primeru se zavezujemo, da bomo poskrbeli, da družbe [MH], [MH Plus] in [HSCz] oziroma druge družbe, tudi njihove pravne naslednice (neodvisno od pravnega naslova take naslednice), vrnejo znesek nezakonite javne pomoči, določen v odločbi Komisije, tudi če bi se ta odločba nanašala le na družbo [HCz].“

- 21 Komisija je na koncu postopka ugotovila, da v nasprotju z njenimi prvotnimi dvomi ukrepi za prestrukturiranje družbe HCz skladno z določbami zakona o javni pomoči podjetjem, ki so pomembna za trg dela, z dne 30. oktobra 2002 (Dz. U. št. 213, postavka 1800), kakor je bil spremenjen, ne pomenijo „državne pomoči“ v smislu člena 87(1) ES.

22 Nasprotno, Komisija je ugotovila, da je družba HCz iz različnih naslovov prejela državno pomoč za obdobje od leta 1997 do leta 2002, ki je bila deloma združljiva s skupnim trgov. Komisija je zahtevala vračilo tistega dela te pomoči, za katerega je menila, da je nezdružljiv s skupnim trgov, in sicer 19699452 (PLN) (v nadaljevanju: sporna pomoč).

23 Komisija je 5. julija 2005 sprejela sporno odločbo. Njen člen 3 določa:

„1. Državna pomoč, ki jo je [Republika] Poljska podelila [družbi HCz] med letom 1997 in majem 2002 kot pomoč za tekoče poslovanje in pomoč za prestrukturiranje zaposlovanja v znesku 19699452 PLN, ni združljiva s skupnim trgov.

2. [Republika] Poljska sprejme vse potrebne ukrepe, da pomoč iz odstavka 1, ki je bila nezakonito na razpolago [družbi HCz], izterja od [družbe HCz], [od] Regionalny Fundusz Gospodarczy, [od družbe MH] in [od družbe Operator ARP sp. z o.o.]. Vsa ta podjetja so solidarno odgovorna.

Izterjava se opravi brez zamude in v skladu s postopki nacionalne zakonodaje pod pogojem, da dopuščajo takojšnjo in učinkovito izvrš[ite]v odločbe. Izterjana vsota vključuje obresti od dne, od katerega so bila sredstva na razpolago [družbi HCz], do njihove dejanske izterjave. Obresti se izračunajo v skladu z določbami iz poglavja V Uredbe [...] št. 794/2004.

[...]“

- ²⁴ Komisija je v skladu s točko 10 Protokola št. 8 v členu 4 sporne odločbe potrdila predlagane spremembe poljskega nacionalnega načrta za prestrukturiranje, tako da je dovolila prestrukturiranje družbe HCz brez državne pomoči in brez povečanja proizvodnih zmogljivosti.
- ²⁵ V skladu s sporazumoma, ki sta bila sklenjena 30. septembra 2005 in sta začela veljati 7. oktobra 2005, je družba ISD, na eni strani, od družbe HCz odkupila vse deleže družb MH in MH Plus ter deset drugih hčerinskih družb družbe HCz in, na drugi strani, od družbe TFS odkupila vse deleže družbe HSCz in je tako postala lastnica družb HSCz, MH, MH Plus in desetih drugih hčerinskih družb družbe HCz.
- ²⁶ Komisija je z dopisom z dne 17. februarja 2006 od poljskih organov zahtevala, naj jo seznani z obrestno mero, po kateri morajo solidarni dolžniki, navedeni v členu 3(2) sporne odločbe, vrniti sporne pomoči. Poljski organi so v odgovoru z dne 13. marca 2006 predlagali obrestne mere za vračilo in metodologijo za izračun obresti. Med drugim so predlagali, naj se za osnovo za obdobje od leta 1997 do leta 1999 uporabi obrestna mera poljskih državnih obveznic po stalni obrestni meri, navedeni v poljskih zlotih, za pet let in za obdobje od leta 2000 do pristopa Republike Poljske k Uniji obrestna mera istih obveznic za deset let. Poleg tega so zahtevali, da se ob upoštevanju položaja kapitalskih trgov na Poljskem v tistem obdobju, za katero so bile značilne zelo visoke, vendar hitro padajoče obrestne mere, opravi letna posodobitev teh obrestnih mer in da se obresti ne obračunajo na podlagi obrestnoobrestnega računa.
- ²⁷ Komisija je v odgovoru z dne 7. junija 2006 ugotovila, da bi morala biti obrestna mera, ki se uporabi za vračilo sporne pomoči, za celotno zadevno obdobje obrestna mera poljskih državnih obveznic s stalno obrestno mero za pet let, navedenih v poljskih zlotih, in da bi se morala v skladu s členom 11(2) Uredbe št. 794/2004 ta obrestna mera uporabiti na podlagi obrestnoobrestnega računa.

- ²⁸ Komisija je z dopisoma z dne 7. julija in 16. avgusta 2006 poslala sporno odločbo družbama IUD in MH. Odločba je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* 21. decembra 2006.
- ²⁹ Ko sta se 15. novembra 2006 družbi ISD in MH združili, je družba ISD prevzela vse pravice in obveznosti družbe MH.

Tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- ³⁰ Tožeči stranki, družbi ISD in IUD, sta s tožbo v zadevi T-273/06 Splošnemu sodišču predlagali zlasti, naj člen 3 sporne odločbe razglasi za ničen, pri čemer sta se oprli na šest tožbenih razlogov.
- ³¹ Prvi tožbeni razlog se je nanašal na kršitev Protokola št. 8. Četrty tožbeni razlog se je nanašal na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj, šesti tožbeni razlog pa na kršitev Uredbe št. 794/2004. Pritožba se na drugi, tretji in peti tožbeni razlog ne opira, zaradi česar v nadaljevanju ne bodo preizkušeni.
- ³² V zadevi T-297/06 je družba ISD navedla enake predloge, pri čemer se je oprla na štiri tožbene razloge, ki so v bistvu enaki tistim, ki so bili navedeni v zadevi T-273/06, vendar je poleg tega predlagala še razglasitev ničnosti člena 4 sporne odločbe.

- 33 V prvem tožbenem razlogu so tožeče stranke v bistvu izpodbijale uporabo *ratione temporis* in *ratione personae* predpisov Skupnosti o državnih pomočeh in pristojnost Komisije glede nadzora njihovega upoštevanja v obdobju pred pristopom Republike Poljske k Uniji.
- 34 V zvezi s tem je Splošno sodišče potrdilo, da se člena 87 ES in 88 ES načeloma ne uporabljata za državne pomoči, ki so bile dodeljene pred pristopom države članice in se po pristopu več ne dodeljujejo, zaradi česar se Komisija za utemeljitev svoje pristojnosti opira na Protokol št. 8 kot *lex specialis*.
- 35 Glede na to, da se ta ureditev z več vidikov razlikuje od splošne ureditve, določene s Pogodbo ES in Prilogo IV k Aktu o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija (UL 2003, L 236, str. 797, v nadaljevanju: Priloga IV k Aktu o pristopu), je Splošno sodišče v točki 93 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se Protokol št. 8 nanaša na pomoči, dodeljene v obdobju od leta 1997 do leta 2003, da dovoljuje omejen znesek pomoči za prestrukturiranje, dodeljen za to obdobje nekaterim podjetjem, naštetim v njegovi prilogi 1, in da prepoveduje vsako drugo državno pomoč za prestrukturiranje jeklarske industrije.
- 36 Splošno sodišče je, potem ko je v točki 94 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je retroaktivna uporaba Protokola št. 8 določena v njegovi točki 6, ki se nanaša na obdobje od leta 1997 do leta 2003, nazadnje v točkah 95 in 96 izpodbijane sodbe zavrnilo trditve tožečih strank, da zaradi tega, ker je bilo to obdobje v času objave Protokola št. 8, to je v septembru 2003, skoraj končano, sklicevanje na omenjeno obdobje pomeni le to, da bi bilo treba pri izračunu prihodnjih pomoči retrospektivno upoštevati zneske že dodeljenih pomoči. Po mnenju Splošnega sodišča je bil cilj Protokola št. 8, nasprotno,

„vzpostaviti obsežen sistem za dodeljevanje pomoči, namenjenih prestrukturiranju poljske jeklarske industrije, in ne le preprečiti kopičenje pomoči pri upravičenih podjetjih“.

37 V točki 97 izpodbijane sodbe je Splošno sodišče torej ugotovilo, da je Protokol št. 8 v razmerju do Priloge IV k Aktu o pristopu in členov 87 ES in 88 ES *lex specialis*, ki razširja nadzor državnih pomoči, ki ga opravi Komisija na podlagi Pogodbe, na pomoči, dodeljene za reorganizacijo poljske jeklarske industrije v obdobju od leta 1997 do leta 2003.

38 Glede trditve o uporabi *ratione personae* Protokola št. 8, v skladu s katero se ta ne nanaša na podjetja, ki niso na seznamu v njegovi prilogi 1, je Splošno sodišče v točki 99 izpodbijane sodbe ugotovilo, da točka 3 tega protokola izrecno določa, da lahko le podjetja, navedena v tej prilogi 1, prejmejo državne pomoči v okviru programa prestrukturiranja poljske jeklarske industrije. Če bi bilo dopuščeno, da bi podjetje, ki ni na seznamu v omenjeni prilogi 1, lahko obdržalo neomejene zneske pomoči za prestrukturiranje, ki jih je prejelo pred pristopom, ne da bi v zameno zmanjšalo proizvodne zmogljivosti, bi Protokol št. 8 izgubil ves smisel.

39 Glede trditve, ki se nanaša na točko 4(b) Protokola št. 8, v skladu s katero le upravičena podjetja ne morejo prevzeti sredstev podjetja, ki ni vključeno v Prilogo 1 k Protokolu št. 8 in je v stečaju, je Splošno sodišče ugotovilo, da tožeče stranke napačno razlagajo to določbo. Tudi če bi ta določala možnost za tretjo osebo, da prevzame sredstva podjetja v stečaju, ki ni vključeno v Prilogo 1 k Protokolu št. 8, to po mnenju Splošnega sodišča nikakor ne bi pomenilo, da ta tretja oseba ni dolžna vrniti nezakonite pomoči, ki jo je prejelo navedeno podjetje. Ker položaja družbe HCz torej ni mogoče primerjati s položajem podjetja v stečaju, ki ni vključeno v Prilogo 1 k Protokolu št. 8,

je Splošno sodišče zavrnilo tudi očitek, ki izhaja iz domnevne kršitve načela enakega obravnavanja pri uporabi tega protokola.

- 40 Zato naj bi se z ugoditvijo tožbenemu razlogu glede kršitve načela enakega obravnavanja v bistvu vzbudil dvom o Protokolu št. 8, ki je kot vir primarnega prava del Pogodbe (glej točki 100 in 101 izpodbijane sodbe).
- 41 Glede trditve, da je Komisija prekoračila svojo pristojnost, je Splošno sodišče v točki 102 izpodbijane sodbe spomnilo, da Protokol št. 8 določa, da mora Komisija sprejeti ustrezne ukrepe, da se zahteva vračilo vseh pomoči, ki so bile podeljene s kršenjem pogojev, določenih v tem protokolu, vključno z ukrepi nadzora na podlagi člena 88 ES, tako da je bila Komisija pristojna za nadzor upoštevanja določb Protokola št. 8.
- 42 Splošno sodišče je tako zavrnilo vse trditve, ki so se opirale na kršitev Protokola št. 8.
- 43 V četrtem tožbenem razlogu so tožeče stranke navedle, da Komisija v odločbi o začetku formalnega postopka preiskave v zvezi s pomočjo za prestrukturiranje, ki je bila dodeljena družbi HCz, ni natančno opredelila državnih pomoči, za katere je v sporni odločbi zahtevala ukinitve, kar naj bi povzročilo tudi nezakonitost navedene odločbe zaradi kršitve načela varstva legitimnih pričakovanj. Njihovo legitimno pričakovanje naj bi temeljilo tudi na dejstvu, da je družba IUD računala na to, da se bo sporna pomoč štela za vrnjeno in da je bila pomoč, dodeljena pred letom 2003, pravilno priglašena Komisiji.

- 44 Tožeče stranke so v zvezi s tem navedle, da je Komisija pri njih ustvarila prepričanje, da pomoči, ki jih je prejela družba HCz, niso bile ukinjene. Legitimno naj bi namreč verjele, da Komisija ne bo zahtevala vrnitve pomoči, ki jih je prejela družba HCz, in poudarjajo, da čeprav sporna pomoč ni bila priglašena v smislu členov 87 ES in 88 ES, je bila „pravilno objavljena“ v skladu z ustreznimi postopki iz Protokola št. 2.
- 45 Glede tega je Splošno sodišče v točki 134 izpodbijane sodbe ugotovilo, da takega pričakovanja ni mogoče varovati na podlagi načela varstva legitimnih pričakovanj. Tožeče stranke z aktom Skupnosti namreč niso bile zapeljane k temu, da sprejmejo odločitev, ki je nato povzročila negativne posledice zanje, niti niso bile upravičenke iz upravnega akta institucije Skupnosti, ki bi bil zanje ugoden in ki ga je ta retroaktivno umaknila. Splošno sodišče je v točki 135 izpodbijane sodbe spomnilo, pri čemer se je sklicevalo na sodbo z dne 20. marca 1997 v zadevi Alcan Deutschland (C-24/95, Recueil, str. I-1591), da imajo podjetja, ki so upravičena do pomoči, legitimno pričakovanje glede zakonitosti pomoči načeloma le, če so bile te dodeljene v skladu s postopkom iz člena 88 ES, in da naj bi bil skrben gospodarski subjekt navadno sposoben ugotoviti, ali je bil ta postopek spoštovan.
- 46 Poleg tega je Splošno sodišče v točki 136 izpodbijane sodbe ugotovilo, da v obravnavani zadevi ni bila opravljena nobena priglasitev sporne pomoči, saj je bila ta dodeljena v obdobju, ko Republika Poljska še ni bila članica Unije, in da zato priglasitev v skladu s členom 88 ES ni bila mogoča.
- 47 Splošno sodišče je v točkah 137 in 138 izpodbijane sodbe zavrnilo tudi trditev tožečih strank, da je bila sporna pomoč „pravilno objavljena“ v skladu z ustreznimi postopki iz Protokola št. 2. Ker se namreč tožeče stranke sklicujejo na Sklep Sveta 2003/588, v katerem je Svet ugotovil, da program prestrukturiranja in poslovni načrti, ki jih je

Republika Poljska predložila Komisiji 4. aprila 2003, izpolnjujejo zahteve iz člena 8(4) Protokola št. 2, naj bi bilo treba ugotoviti, da poslovni načrt družbe HCz ni bil predložen Komisiji in se zato odobritev iz Sklepa Sveta 2003/588 nanj ne nanaša.

- 48 Glede obrazložitve predloga Komisije, v skladu s katerim naj bi podaljšanje odstopanja, določenega v členu 8(4) Protokola št. 2, pomenilo retroaktivno legalizacijo vseh pomoči, ki so bile nezakonito dodeljene od začetka veljavnosti evropskega sporazuma, je Splošno sodišče v točki 139 izpodbijane sodbje poudarilo, da tega besedila ni v Sklepu Sveta 2003/588. Zgolj predlog Komisije, ki je bil predložen v odločanje Svetu, pa naj ne bi mogel ustvariti legitimnega pričakovanja tožečih strank.
- 49 Splošno sodišče je tako zavrnilo vse trditve, ki so se nanašale na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj.
- 50 V šestem tožbenem razlogu, ki se je nanašal zlasti na določitev obrestnih mer, ki se uporabljajo za vrnitev spornih pomoči, so se tožeče stranke sklicevale na kršitev Uredbe št. 794/2004, pri čemer so navajale, da Komisija ni določila primerne obrestne mere in da ni upoštevala cilja členov 9 in 11 te uredbe, in sicer ponovne vzpostavitve stanja, kakršno je bilo pred dodelitvijo nezakonite pomoči, s tem da je zahtevala obresti od povračil obresti in izbrala referenčno obrestno mero, ki je popolnoma neskladna z dejanskim stanjem na poljskem trgu v obdobju od leta 1997 do leta 2004.
- 51 Glede tega so tožeče stranke navedle, da po poljskem pravu obresti tečejo le na zneske neplačanih davkov in davčni zakoni ne določajo kapitalizacije obresti, ki so dolgovane na podlagi teh zaostalih davkov. Poleg tega so navedle, da se je v letih od 1997 do 2004 zelo redko zgodilo, da so podjetja dobila dolgoročni zunanji kapital z uporabo

obveznic in bančnih posojil v poljskih zlotih. Komisija naj s tem, da je želela uporabiti obrestno mero poljskih državnih obveznic, ne bi uporabila obrestne mere, ki korektno odraža prednost, ki jo je imela družba HCz, s čimer naj bi se precenila ta prednost. Zaradi plačila obresti naj bi bila upravičena podjetja tako v manj ugodnem položaju kot prej.

52 V zvezi s sporno odločbo je Splošno sodišče v točki 157 izpodbijane sodbe ugotovilo, da so bile obresti izračunane v skladu z določbami iz poglavja V Uredbe št. 794/2004 in da je zaradi tega, ker obrestna mera ni bila določena ne v izreku ne v točkah obrazložitve te odločbe, tožbeni razlog tožečih strank brezpredmeten.

53 Glede metode izračuna obresti je Splošno sodišče presodilo, da so s tem povezane ugotovitve v sporni odločbi zgolj pojasnjevalne, saj je namreč metoda izračuna obresti določena v sami Uredbi št. 794/2004. Tožeče stranke pa niso uveljavljale ugovora nezakonnosti te uredbe (glej točko 159 izpodbijane sodbe).

54 Glede dopisa z dne 7. junija 2006, v katerem je Komisija določila obrestno mero, ki se uporabi za vračilo sporne pomoči, je Splošno sodišče spomnilo, da člen 9(4) Uredbe št. 794/2004 določa, da je treba obrestno mero, ki se uporabi za vračilo, določiti v „tesnem sodelovanju“ z državo članico.

55 Iz dopisov med Komisijo in poljskimi organi pa naj bi bilo razvidno, da je bila obrestna mera določena v „tesnem sodelovanju“ z Republiko Poljsko, ki je namreč predlagala uporabo obrestne mere petletnih in desetletnih državnih obveznic in zahtevala,

da se opravi letna posodobitev teh obrestnih mer ter da se obresti ne izračunavajo na podlagi obrestnoobrestnega računa (točka 163 izpodbijane sodbe).

- 56 Komisija, ki je sprejela večino teh predlogov, je menila, da bi bilo treba uporabiti le obrestno mero za petletne obveznice za celotno obdobje od leta 1997 do leta 2004. Glede tega je imela nekaj diskrecije (točka 164 izpodbijane sodbe).
- 57 Glede načina uporabe obresti, zlasti izračuna obresti na podlagi obrestnoobrestnega računa, je Splošno sodišče v točki 165 izpodbijane sodbe ugotovilo, da člen 11(2) Uredbe št. 794/2004 izrecno določa, da se obrestna mera uporabi na podlagi obrestnoobrestnega računa do dneva vračila pomoči in da se na natečene obresti v prejšnjem letu obračunajo obresti za vsako poznejše leto. Poleg tega člen 13 Uredbe št. 794/2004 določa, da se njena člena 9 in 11 uporabita za vsako odločbo o vračilu pomoči, ki se prikladi po datumu začetka veljavnosti te uredbe. Ker se je Uredba št. 794/2004 uporabila pri sprejetju sporne odločbe, je bila Komisija torej dolžna zahtevati, da se obresti izračunajo na podlagi obrestnoobrestnega računa.
- 58 Splošno sodišče je tako zavrnilo vse tožbene razloge, ki so se nanašali na kršitev Uredbe št. 794/2004.
- 59 Ker je Splošno sodišče presodilo, da so vsi tožbeni razlogi, ki so jih v utemeljitev tožbe navedle tožeče stranke, neutemeljeni, je tožbo v celoti zavrnilo.

Predlogi strank pred Sodiščem

60 Pritožnice predlagajo Sodišču, naj:

- razveljavi izpodbijano sodbo;
- v celoti ali podredno deloma ugotovi predlogom, predloženim Splošnemu sodišču v združenih zadevah T-273/06 in T-297/06;
- Komisiji naloži plačilo vseh stroškov;
- če bi Sodišče odločilo, da se postopek ustavi, na podlagi kombiniranih določb členov 69(6) in 72(a) Poslovnika Sodišča plačilo stroškov naloži Komisiji.

61 Komisija Sodišču predlaga, naj zavrne pritožbo in pritožnicam naloži plačilo stroškov.

Pritožba

- ⁶² Pritožnice se v pritožbi opirajo na tri pritožbene razloge, ki se nanašajo na kršitev Protokola št. 8, na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj in na kršitev Uredbe št. 659/1999, zlasti njenega člena 14(2), in Uredbe št. 794/2004.
- ⁶³ Komisija trdi, na eni strani, da je pritožba v celoti nedopustna, in, na drugi strani, posebej, da sta prvi in tretji pritožbeni razlog nedopustna ter da so vsi trije navajani pritožbeni razlogi neutemeljeni.

Dopustnost pritožbe v celoti

Trditve strank

- ⁶⁴ Najprej se Komisija sklicuje na nedopustnost pritožbe, saj naj bi pritožnice tožbo in pritožbo, kar zadeva obliko slednje, pomešale, ker se pritožba v glavnem omejuje na ponavljanje trditev zoper izpodbijano odločbo, ki so bile navedene že na prvi stopnji. Pritožnice naj ne bi pojasnile niti na katere dele obrazložitve Splošnega sodišča se pritožba še posebej nanaša niti kako naj bi Splošno sodišče pri preizkusu teh trditev na prvi stopnji napačno uporabilo pravo.

- ⁶⁵ V zvezi s tem je Komisija navedla, da je iz člena 225(1) ES, člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča in člena 112(1), prvi pododstavek, (c), Poslovnika razvidno, da je treba v pritožbi jasno navesti izpodbijane elemente izpodbijane sodbe ter pravne trditve, ki ta predlog specifično utemljujejo. Pritožba pritožnic, v kateri so le ponovljeni tožbeni razlogi in trditve, ki so bili že predstavljeni pred Splošnim sodiščem, čeprav ne vsebuje posebne obrazložitve o napačni uporabi prava, zaradi katere bi bila razveljavljena izpodbijana sodba, ne izpolnjuje te zahteve. Taka pritožba bi namreč dejansko pomenila predlog za ponovno obravnavanje tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, za kar pa Sodišče ni pristojno.

Presoja Sodišča

- ⁶⁶ V skladu z ustaljeno sodno prakso je iz člena 225 ES, člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča in člena 112(1), prvi pododstavek, (c), Poslovnika razvidno, da je treba v pritožbi jasno navesti izpodbijane elemente sodbe, katere razveljavitev je predlagana, in pravne trditve, ki ta predlog specifično utemljujejo (glej zlasti sodbe z dne 4. julija 2000 v zadevi Bergaderm in Goupil proti Komisiji, C-352/98 P, Recueil, str. I-5291, točka 34; z dne 8. januarja 2002 v zadevi Francija proti Monsanto in Komisiji, C-248/99 P, Recueil, str. I-1, točka 68, in z dne 14. oktobra 2010 v zadevi Nuova Agricast in Cofra proti Komisiji, C-67/09 P, ZOdl., str. I-9811, točka 48).
- ⁶⁷ V zvezi s tem zadostuje ugotovitev, da čeprav nekateri deli utemeljitve, ki so jo razvile pritožnice v svojih pritožbenih razlogih, gotovo niso dovolj natančni, pa je ta utemeljitev kot celota dovolj jasna, da je mogoče s potrebno natančnostjo opredeliti

izpodbijane dele izpodbijane sodbe ter pravne trditve, navedene v podporo tej kritiki, in torej Sodišču omogoča nadzor zakonitosti.

- ⁶⁸ Zato je treba ugovor nedopustnosti, ki ga navaja Komisija, v delu, v katerem se nanaša na celotno pritožbo, zavrniti.

Prvi pritožbeni razlog

Trditve strank

- ⁶⁹ Pritožnice v prvem pritožbenem razlogu navajajo, da je Splošno sodišče kršilo Protokol št. 8, s tem da je štelo, da njegova točka 6 določa retroaktivno uporabo njegovih določb. Niti iz besedila, niti iz cilja, niti iz strukture tega protokola naj ne bi bilo razvidno, da mu je treba pripisati retroaktivni učinek.
- ⁷⁰ Glede tega pritožnice navajajo, da je dejanski cilj Protokola št. 8 omogočiti podjetjem, ki so našteta v njegovi prilogi 1, ob nekaterih omejitvah, da so v obdobju od njegovega podpisa 16. aprila 2003 do konca leta 2003 upravičena do državnih pomoči. Edini element retroaktivnosti, ki bi ga lahko našli v Protokolu št. 8, naj bi bilo sklicevanje na obdobje od leta 1997 do leta 2003, ki se nanaša bodisi na skupni znesek državne pomoči, ki se lahko dodeli (točka 6 Protokola št. 8), bodisi na neto zmanjšanje zmogljivosti, ki ga mora doseči Republika Poljska (točka 7 Protokola št. 8). To naj bi pomenilo, da se pri izračunu prihodnjih pomoči, ki bodo dodeljene podjetjem, ki so

bila upravičena do konca leta 2003, ne bi smelo retroaktivno šteti, da so bile pretekle pomoči, odvisno od primera, nezakonite, temveč da se retrospektivno upoštevajo zneski pomoči, ki so že bili dodeljeni.

- 71 V zvezi s tem pritožnice navajajo, da v skladu s sodno prakso Sodišča (sodbi z dne 25. januarja 1979 v zadevi Racke, 98/78, Recueil, str. 69, in v zadevi Weingut Decker, 99/78, Recueil, str. 101; sodbi z dne 19. maja 1982 v zadevi Staple Dairy Products, 84/81, Recueil, str. 1763, in z dne 24. septembra 2002 v združenih zadevah Falck in Acciaierie di Bolzano proti Komisiji, C-74/00 P in C-75/00 P, Recueil, str. I-7869) načelo pravne varnosti praviloma nasprotuje temu, da bi bil začetek časovne veljavnosti akta Skupnosti določen na dan, ki je predhoden njegovi objavi. Izjemoma naj bi bilo lahko drugače, če to zahteva zastavljeni cilj in če je zagotovljeno dolžno spoštovanje legitimnih pričakovanj zadevnih oseb. To naj bi pomenilo, da se, razen v primeru indicov o nasprotnem, za določbe prava Skupnosti šteje, da nimajo retroaktivnega učinka.

- 72 V obravnavni zadevi pa naj po mnenju pritožnic ne bi bilo sporno, da je Pridružitveni svet EU-Poljska 23. oktobra 2002 sprejel odločbo, ki od 1. januarja 1997 za dodatnih osem let podaljšuje obdobje, določeno v Protokolu št. 2. Za to podaljšanje sta bila v skladu s to odločbo določena dva pogoja. Prvič, Republika Poljska mora Komisiji predložiti program prestrukturiranja in poslovne načrte in, drugič, Komisija mora te dokončno oceniti (člena 2 in 3 odločbe Pridružitvenega sveta). Člen 3 te odločbe je med drugim določal, da Komisija v imenu Skupnosti v rednih intervalih nadzoruje izvajanje poslovnih načrtov, poljski organ za varstvo konkurence in varstvo potrošnikov pa postopa enako v imenu Republike Poljske.

- 73 Komisija je ugotovila, da program prestrukturiranja in poslovni načrti, ki jih je predložila Republika Poljska, izpolnjujejo zahteve iz člena 8(4) Protokola št. 2 in pogoje, ki so določeni v Protokolu št. 8, in je torej na lastno pobudo potrdila svojo končno oceno in to, da Republika Poljska spoštuje obveznosti, ki jih je prevzela s Protokolom

št. 8. Na koncu je bil v tem smislu sprejet Sklep Sveta 2003/588. Po mnenju pritožnic je Komisija v sporni odločbi spremenila svoje mnenje o državnih pomočeh, ki so bile dodeljene med letoma 1997 in 2002 v okviru sistema izjem, ki je bil podaljšan s Sklepom Sveta 2003/588, ki je bil sprejet po podpisu Protokola št. 8, in se nanj sklicuje.

⁷⁴ Poleg tega naj bi se točka 6 Protokola št. 8 nanašala le na prihodnje pomoči za prestrukturiranje, ki jih je možno izplačati upravičenim podjetjem, in naj ne bi vsebovala nobene izrecne omembe morebitnega retroaktivnega učinka. Iz njene vsebine, cilja ali strukture naj ne bi bilo jasno razvidno, da ji je treba pripisati retroaktiven učinek.

⁷⁵ Poleg tega pritožnice navajajo, da ni sporno, da so poljski organi družbo HCz nameravali vključiti v seznam upravičenih podjetij, ki so naštetja v Prilogi 1 k Protokolu št. 8 in so upravičena do državne pomoči v okviru poljskega programa za prestrukturiranje jeklarstva. Ker je bil za družbo HCz uveden stečajni postopek in se je od takrat štelo, da ima le majhno možnost preživetja, tudi v primeru novih pomoči, naj bi ta ukrep opustili v zadnji minuti. Sposobnost preživetja družbe HCz v trenutku, ko je bila vsebina Protokola št. 8 določena, naj bi bila tako edina lastnost, ki je to podjetje ločila od osmih upravičenih podjetij.

⁷⁶ Aprila 2003 pa naj bi poljski organi družbo HCz nameravali prestrukturirati drugače, in ne s stečajem. Komisija naj tega v sporni odločbi ne bi upoštevala, čeprav je za to vedela, in je tako dve skupini oseb, katerih pravna in dejanska položaja se bistveno nista razlikovala – podjetja s seznama v Prilogi 1 k Protokolu št. 8 na eni strani in gospodarski subjekt, ki je nasledil družbo HCz, na drugi strani – obravnavala bistveno

drugače. To različno obravnavanje dveh v bistvu podobnih položajev naj bi tako povzročilo dodatno kršitev Protokola št. 8.

- 77 V teh okoliščinah naj bi razlaga Protokola št. 8, ki jo je Komisija dala v sporni odločbi, pomenila očitno kršitev teh določb Skupnosti. Ker Splošno sodišče te kršitve ni odpravilo, naj bi samo kršilo pravo Skupnosti.
- 78 Komisija najprej navaja, da je prvi pritožbeni razlog iz dveh razlogov deloma nedopusten. Na eni strani naj bi se pritožnice oprle na predlog Komisije in na Sklep Sveta 2003/588 v kontekstu tega pritožbenega razloga, medtem ko ju je Splošno sodišče preizkusilo v okviru pritožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj. Zato naj bi pritožnice v postopku pred Sodiščem prvič navajale pritožbeni razlog in trditve, ki jih v postopku pred Splošnim sodiščem niso navajale, tako da je treba ta del pritožbenega razloga razglasiti za nedopusten.
- 79 Na drugi strani naj bi bila trditve, ki se nanaša na različno obravnavanje dveh v bistvu podobnih položajev, kar pomeni kršitev Protokola št. 8, nova, ker se tožeča stranka v zgoraj navedeni zadevi T-297/06 v tožbenem razlogu, ki se nanaša na domnevno kršitev Protokola št. 8, nanjo ni oprla. Le tožeči stranki v zgoraj navedeni zadevi T-273/06 naj bi se oprli na domnevno kršitev načela enakega obravnavanja pri uporabi Protokola št. 8. Zato naj bi bilo treba ta del prvega pritožbenega razloga prav tako razglasiti za nedopusten.
- 80 Glede vsebine Komisija nato potrjuje, da se strinja z razlago Splošnega sodišča, da je cilj Protokola št. 8 vzpostaviti obsežen sistem za nadzor nad dodeljevanjem pomoči, namenjenih prestrukturiranju poljske jeklarske industrije. Po njenem mnenju je iz besedila točke 6 tega protokola razvidno, da ima retroaktiven učinek, ker se celotno

upoštevno obdobje, to je od leta 1997 do leta 2003, nanaša na čas pred pristopom Republike Poljske k Evropski uniji.

- ⁸¹ Poleg tega Komisija izpodbija trditve pritožnic, da sklicevanje na to obdobje dejansko pomeni, da je nadzor nad pomoči pred pristopom omejen na tiste pomoči, ki so bile dodeljene med septembrom in decembrom 2003. Komisija torej meni, da so v obrazložitvi Splošnega sodišča v točkah od 93 do 97 izpodbijane sodbe pravilno upoštevana besedilo, cilj in struktura Protokola št. 8 in je v njej pravilno potrjen sklep Komisije o retroaktivnem učinku.
- ⁸² Nazadnje Komisija meni, da so trditve pritožnic vsekakor neutemeljene, ker se zdi, da te trditve dejansko oporekajo izključitvi družbe HCz iz seznama upravičenih podjetij, ki so naštet v Prilogi 1 k Protokolu št. 8, in ne navajajo nobene kršitve tega protokola. Očitno pa naj bi bilo, da je mogoče v okviru tožbe za razglasitev ničnosti, ki je bila predložena Splošnemu sodišču, vršiti le nadzor nad zakonitostjo odločbe Komisije, ni pa mogoče izpodbijati zakonitosti določb primarnega prava, kakršne so določbe Protokola št. 8.

Presoja Sodišča

– Dopustnost

- ⁸³ Glede ugovora nedopustnosti, ki ga navaja Komisija in se nanaša na to, da gre pri navajanem pritožbenem razlogu za nov razlog, je treba ugotoviti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da bi dopustitev stranki, da pred Sodiščem prvič uveljavlja razlog, ki ga

ni uveljavljala pred Splošnim sodiščem, dejansko pomenila, da se ji dovoli, da Sodišču, katerega pristojnost glede pritožb je omejena, predloži širši spor, kot je bil predložen Splošnemu sodišču. V okviru pritožbe je torej pristojnost Sodišča omejena na presojo pravnih ugotovitev o razlogih, o katerih se je razpravljalo na prvi stopnji (glej zlasti sodbi z dne 11. novembra 2004 v združenih zadevah Ramondín in drugi proti Komisiji, C-186/02 P in C-188/02 P, ZOdl., str. I-10653, točka 60, in z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Koninklijke Coöperatie Cosun proti Komisiji, C-68/05 P, ZOdl., str. I-10367, točka 96).

⁸⁴ Glede tega je treba zato ugotoviti, da pritožnice, v nasprotju z navedbami Komisije, pred Sodiščem ne navajajo novega pritožbenega razloga, ampak le trditev v zvezi s tožbenim razlogom, ki se nanaša na kršitev Protokola št. 8 in o kateri je na Splošnem sodišču že potekala razprava. Pritožnice se namreč sklicujejo na dokumente, ki jih je citirala Komisija, da bi tako utemeljile trditev o kršitvi Protokola št. 8, vendar ne navajajo nobenega očitka, ki bi bil nov s pravnega vidika. Zato ugovora nedopustnosti, ki ga navaja Komisija in se nanaša na to, da gre pri navajanem pritožbenem razlogu za nov razlog, ni mogoče sprejeti.

⁸⁵ Glede ugovora nedopustnosti, ki ga navaja Komisija in se nanaša na to, da je trditev o različnem obravnavanju dveh v bistvu podobnih položajev, ki jo navaja tožeča stranka v zgoraj navedeni zadevi T-297/06, nova, ker je ta tožeča stranka na prvi stopnji ni navedla, temveč sta jo navedli le tožeči stranki v zgoraj navedeni zadevi T-273/06, zadostuje ugotovitev, da lahko glede na to, da mora imeti stranka možnost ugovarjati vsem razlogom, iz katerih je bila v njeno škodo sprejeta sodba, kadar je Splošno sodišče združilo dve zadevi in izdalo enotno sodbo, v kateri je preizkusilo vse tožbene razloge, ki so jih vložile tožeče stranke v postopku pred Splošnim sodiščem, vsaka izmed teh strank ugovarja obrazložitvi, ki se nanaša na tožbene razloge, na katere se je v postopku pred Splošnim sodiščem oprla le tožeča stranka v drugi združeni zadevi (glej sodbo z dne 29. novembra 2007 v zadevi Stadtwerke Schwäbisch Hall in drugi proti Komisiji, C-176/06 P, točka 17, in po analogiji sodbo z dne 21. februarja 2008 v zadevi Komisija proti Girardot, C-348/06 P, ZOdl., str. I-833, točka 50).

⁸⁶ Zato ugovora nedopustnosti, ki ga navaja Komisija in se nanaša na to, da gre pri pritožbenem razlogu, ki ga navajajo pritožnice, za nov tožbeni razlog, ni mogoče sprejeti.

⁸⁷ Iz zgoraj navedenih razlogov je prvi pritožbeni razlog dopusten.

– Vsebinska presoja

⁸⁸ Glede utemeljenosti tega pritožbenega razloga je treba preizkusiti, ali je Splošno sodišče kršilo Protokol št. 8, ko je v izpodbijani odločbi štelo, da pristojnost Komisije glede nadzora nad upoštevanjem pravil Skupnosti na področju državnih pomoči v obdobju pred pristopom Republike Poljske k Uniji temelji na tem protokolu in se nanaša na pomoči, ki so bile dodeljene v celotnem obdobju iz točke 6 tega protokola, torej od leta 1997 do leta 2003, in ne, kot navajajo pritožnice, le na pomoči, ki so bile dodeljene v obdobju od njegove objave 23. septembra 2003 do 31. decembra 2003.

⁸⁹ Glede tega je treba spomniti, da je Splošno sodišče do te ugotovitve prišlo po tem, ko je v točkah od 89 do 97 izpodbijane sodbe preizkusilo obseg uporabe Protokola št. 8.

⁹⁰ Pri tej analizi je Splošno sodišče v točki 90 izpodbijane sodbe najprej poudarilo, da glede *ratione temporis* uporabe predpisov Skupnosti o državnih pomočeh ni sporno, da se člena 87 ES in 88 ES načeloma ne uporabljata za državne pomoči, dodeljene pred pristopom, ki jih po pristopu ni več mogoče uporabiti.

91 Nato je Splošno sodišče v točki 91 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se ureditev iz Protokola št. 8 z več vidikov razlikuje od splošne ureditve, določene s Pogodbo in Prilogo IV k Aktu o pristopu. Splošno sodišče je glede tega ugotovilo, da so v skladu s točko 1 Protokola št. 8 nekatere državne pomoči, ki jih je Republika Poljska dodelila za prestrukturiranje posebnih sektorjev poljske jeklarske industrije, ki naj v skladu s členoma 87 ES in 88 ES navadno ne bi bile dopustne, priznane kot združljive s skupnim trgom. Poleg tega je Splošno sodišče navedlo, da se začasni mehanizem iz Priloge IV k Pogodbi o pristopu nanaša le na državne pomoči, dodeljene pred pristopom, ki se še vedno uporabljajo po pristopu.

92 Splošno sodišče je v točkah 93 in 94 izpodbijane sodbe tudi spomnilo, da se Protokol št. 8 nanaša na pomoči, dodeljene v obdobju od leta 1997 do leta 2003, torej na obdobje pred pristopom Republike Poljske k Uniji. Ta protokol dovoljuje pomoč za prestrukturiranje v omejenem znesku (3.387.070.000 PLN), ki se v tem obdobju dodeli nekaterim podjetjem, ki so našeta v njegovi prilogi 1, in določa, da Republika Poljska ne sme dodeliti nobene druge pomoči za prestrukturiranje poljske jeklarske industrije. Po mnenju Splošnega sodišča iz tega izhaja, da je retroaktivna uporaba Protokola št. 8 določena v njegovi točki 6, ki se nanaša na obdobje od leta 1997 do leta 2003.

93 Nazadnje je Splošno sodišče v točki 95 izpodbijane sodbe zavrnilo trditev tožečih strank, da glede na to, da je bilo to obdobje v času objave Protokola št. 8 v septembru 2003 skoraj končano, sklicevanje Protokola št. 8 na obdobje od leta 1997 do leta 2003 pomeni le to, da bi bilo treba pri izračunu prihodnjih pomoči retrospektivno upoštevati zneske že dodeljenih pomoči, ne pa retroaktivno šteti, da so bile pretekle pomoči nezakonite.

- ⁹⁴ Poleg tega je poudarilo, da je cilj Protokola št. 8, nasprotno, vzpostaviti obsežen sistem za dodeljevanje pomoči, namenjenih prestrukturiranju poljske jeklarske industrije, in ne le preprečiti kopičenja pomoči pri upravičenih podjetjih (glej točko 96 izpodbijane sodbje).
- ⁹⁵ Na podlagi teh ugotovitev je Splošno sodišče v točkah 97 in 104 izpodbijane sodbje zanikalo, da bi prišlo do kakršne koli kršitve Protokola št. 8, s tem da je odločilo, da je ta protokol v razmerju do Priloge IV k Aktu o pristopu in členov 87 ES in 88 ES *lex specialis*, ki razširja nadzor nad državnimi pomočmi, ki ga opravi Komisija na podlagi Pogodbe, na pomoči, dodeljene za reorganizacijo poljske jeklarske industrije v obdobju od leta 1997 do leta 2003, in je tako zavrnilo ta tožbeni razlog.
- ⁹⁶ V nasprotju s tem, kar trdijo pritožnice, Splošno sodišče s takim sklepanjem ni kršilo navedenega protokola.
- ⁹⁷ Ugotoviti je namreč treba, da je Splošno sodišče v točkah 93 in 94 izpodbijane sodbje pravilno navedlo, da je v samem Protokolu št. 8, v točki 6, določeno, da se uporablja za obdobje od 1997 do leta 2003, torej za obdobje pred pristopom.
- ⁹⁸ Iz ustaljene sodne prakse res izhaja, da je treba za zagotovitev upoštevanja načel pravne varnosti in varstva legitimnega pričakovanja materialnopravna pravila Skupnosti razlagati tako, da se na položaje, nastale pred začetkom njihove veljavnosti, nanašajo samo, če iz njihovega besedila, ciljev ali strukture jasno izhaja, da jim je treba pripisati tak učinek (glej zlasti sodbje z dne 10. februarja 1982 v zadevi Bout, 21/81, Recueil, str. 381, točka 13; z dne 15. julija 1993 v zadevi GruSa Fleisch, C-34/92, Recueil, str. I-4147, točka 22; z dne 29. januarja 2002 v zadevi Pokrzeptowicz-Meyer,

C-162/00, Recueil, str. I-1049, točka 49, in z dne 12. novembra 2009 v zadevi Elektrownia Pątnów II, C-441/08, ZOdl., str. I-10799, točka 33).

- ⁹⁹ Glede na to, da je Protokol št. 8 začel veljati 1. maja 2004, kar ne velja za dejanske in pravne okoliščine v zadevah, ki jih pritožnice navajajo v podporo svojim trditvam, je treba ugotoviti, da je iz njegovega besedila jasno razvidno, da s tem, da se izrecno sklicuje na obdobje, ki je do začetka veljavnosti tega protokola že v celoti poteklo, določa retroaktiven učinek.
- ¹⁰⁰ Glede cilja in strukture Protokola št. 8 je treba, v nasprotju s tem, kar trdijo pritožnice, ugotoviti, da je bila glede na to, da se člena 87 ES in 88 ES ne uporabljata za državne pomoči, dodeljene pred pristopom, ki jih po pristopu ni mogoče več uporabiti, in zaradi uresničevanja cilja prepovedi vseh državnih pomoči, razen izrecno določenih odstopanj, kar je cilj, ki je bil določen že v Protokolu št. 2, vzpostavitev ureditve, ki Komisijo pooblašča, da na podlagi Pogodbe izvaja nadzor državnih pomoči za vse pomoči, ki so dodeljene za prestrukturiranje poljskega jeklarstva med letoma 1997 in 2006, logična posledica vsebinske kontinuitete med Evropskim sporazumom in Pogodbo glede državnih pomoči, kar med drugim izraža cilj uporabe enega samega sistema nadzora pred pristopom Republike Poljske k Uniji in po njem.
- ¹⁰¹ Cilj Protokola št. 8 je bil torej, kot je pravilno ugotovilo Splošno sodišče, vzpostaviti obsežen sistem za dodeljevanje pomoči, namenjenih prestrukturiranju poljske jeklarške industrije, in ne le preprečiti kopičenje pomoči pri upravičenih podjetjih.

- 102 Zato je Splošno sodišče pravilno zavrnilo trditev tožečih strank, da je treba Protokol št. 8 razlagati tako, da se nanaša le na obdobje med dnem njegove objave septembra 2003 in koncem leta 2003 in da se pri izračunu prihodnjih pomoči, ki bodo dodeljene podjetjem, ki so bila upravičena do konca leta 2003, pretekle pomoči ne bi smele retroaktivno škodovati za nezakonite, temveč bi se morali retrospektivno upoštevati zneski že dodeljenih pomoči.
- 103 Iz tega izhaja, kot je Splošno sodišče pravilno ugotovilo, da je Protokol št. 8 *lex specialis*, ki razširja pristojnost Komisije za nadzor nad državnimi pomočmi, dodeljenimi za prestrukturiranje poljske jeklarske industrije v obdobju od leta 1997 do leta 2003.
- 104 Glede trditve pritožnic, da je iz predloga Komisije in iz Sklepa Sveta 2003/588 razvidno, da so bile po mnenju teh institucij obveznosti iz Protokola št. 8 spoštovane, zadostuje ugotovitev, da akt sekundarnega prava Unije ne more razveljaviti ali spremeniti akta primarnega prava, čeprav je bil sprejet kasneje.
- 105 Nazadnje, glede trditve pritožnic, ki se nanaša na različno obravnavanje, v delu, v katerem pritožnice navajajo, da bi morala biti družba HCz vpisana na seznam upravičenih podjetij, ki so našteta v Prilogi 1 k Protokolu št. 8, zadostuje ugotovitev, da pritožnice, ki dejansko ugovarjajo izključitvi družbe HCz iz tega seznama, s tem izpodbijajo Protokol št. 8, ki je sestavni del Pogodbe in ima zato status primarnega prava. V okviru pritožbe pa se Sodišče omejuje na nadzor nad zakonitostjo sodbe, ki jo je izdalo Splošno sodišče, kar ne omogoča izpodbijanja zakonitosti določbe primarnega prava.

- 106 Ker je glede na zgoraj naštetе razloge Splošno sodišče pravilno štelo, da ni bilo kršitve Protokola št. 8, je treba prvi pritožbeni razlog torej zavrniti kot neutemeljen.

Drugi pritožbeni razlog

Trditve strank

- 107 V tem tožbenem razlogu pritožnice navajajo, da so postopki, ki jih določa Protokol št. 2, s katerimi sta bila Komisija in Svet seznanjena s sporno pomočjo, pri njih povzročili legitimna pričakovanja.
- 108 Glede tega pritožnice spominjajo, da ni sporno, da se je Komisija pri ocenjevanju zaporednih različic poljskega programa prestrukturiranja seznanila s tem, da je družba HCz prejela državne pomoči. Predlog Komisije je bil objavljen 26. maja 2003. Tudi če se ugotovi, da obrazložitev tega predloga pri pritožnicah ni mogla ustvariti legitimnih pričakovanj, te poudarjajo, da je bila Komisija o spornih pomočeh vseeno obveščena.
- 109 Poleg tega pritožnice navajajo, da zato ker je bil Sklep Sveta 2003/588 sprejet na podlagi predloga Komisije, in ker je v navedenem sklepu ugotovljeno, da zadevne pomoči izpolnjujejo pogoje za izjemo iz člena 8(4) Protokola št. 2, ter ker se v tem času formalni postopki iz člena 88 ES niso uporabljali za Republiko Poljsko, postopek Komisije

in Sveta v obravnavani zadevi izpolnjuje pogoje, ki jih je sodna praksa postavila glede varstva legitimnih pričakovanj.

- ¹¹⁰ Pritožnice, ki s tem v zvezi navajajo sodbi Splošnega sodišča z dne 27. marca 1990 v zadevi Chomel proti Komisiji (T-123/89, Recueil, str. II-131) in z dne 31. marca 1998 v zadevi Preussag Stahl proti Komisiji (T-129/96, Recueil, str. II-609), poudarjajo, da se varujejo legitimna pričakovanja vsakega posameznika, ki je v položaju, v katerem je uprava Skupnosti pri njem vzbudila utemeljena pričakovanja.
- ¹¹¹ Poleg tega pritožnice spominjajo, da morajo biti za uveljavljanje pravice do varstva legitimnih pričakovanj izpolnjeni trije pogoji, to je da je uprava Skupnosti zainteresirani osebi dala natančna zagotovila, ki ustvarijo legitimna pričakovanja pri tistem, na katerega so naslovljena, in so skladna z veljavnimi pravili.
- ¹¹² Splošno sodišče naj bi pojasnilo, da pomenijo natančna zagotovila, ne glede na obliko, v kateri so sporočena, natančne, brezpogojne ter skladne informacije iz pooblaščenih in zanesljivih virov (sodbi z dne 6. julija 1999 v zadevi Forvass proti Komisiji, T-203/97, RecFP, str. I-A-129 in II-705, točki 70 in 71, in z dne 19. marca 2003 v zadevi Innova Privat-Akademie proti Komisiji, T-273/01, Recueil, str. II-1093, točke 26, 28, 29 in 32).
- ¹¹³ Iz te sodne prakse in predloga Komisije pritožnice sklepajo, da jim je točka 6 obrazložitve predloga dala natančna zagotovila, da so bila ta zagotovila taka, da so pri njih ustvarila legitimna pričakovanja, in da so bila skladna z veljavnimi pravili. Trije zahtevani pogoji za to, da se lahko pritožnice sklicujejo na legitimna pričakovanja, zaradi katerih prejete pomoči niso bile nezakonite in jih tako tudi ni treba vrniti, naj bi bili zato izpolnjeni. Poleg tega naj bi bil edini člen Sklepa Sveta 2003/588 tak, da je pri

pritožnicah ustvaril zagotovila, da je program prestrukturiranja skladen z Evropskim sporazumom in da so zaradi tega pomoči v okviru tega programa zakonite.

- ¹¹⁴ Komisija, ki se sklicuje na zgoraj navedeno sodbo Alcan Deutschland, poudarja, da njen predlog in Sklep Sveta 2003/588 dejansko temeljita na programu prestrukturiranja in poslovnih načrtih, ki jih je predložila Republika Poljska. V teh dokumentih naj bi bil predviden stečaj družbe HCz, poleg tega pa naj ne bi vsebovali nobenih poslovnih načrtov za to družbo. Zato naj niti Komisija niti Svet ne bi mogla ustvariti natančnih zagotovil, ki bi se posebej nanašala na pomoči, dodeljene družbi HCz, saj to podjetje ni bilo omenjeno.
- ¹¹⁵ Poleg tega Komisija navaja, da pritožnice ne izpodbijajo ugotovitev Splošnega sodišča iz točke 138 izpodbijane sodbe, da poslovni načrt družbe HCz ni bil predložen Komisiji in da se zato odobritev iz Sklepa Sveta 2003/588 nanj ne nanaša. Splošno sodišče naj bi se na to ugotovitev oprlo. Šlo naj bi za ugotovitev dejanskega stanja, ki ji tožeče stranke ne ugovarjajo in je tudi sicer ne morejo izpodbijati v pritožbi.
- ¹¹⁶ Zato je treba po mnenju Komisije pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj, zavrnil. Niti izrek iz predloga Komisije, niti izrek Sklepa Sveta 2003/588, niti trinajsta točka obrazložitve predloga Komisije naj ne bi mogli ustvariti kakršnih koli legitimnih pričakovanj o skladnosti poslovnih načrtov, ki niso bili predloženi Komisiji, s Protokolom št. 8, zato se ta besedila nanje ne morejo nanašati.

- 117 Nazadnje Komisija poudarja, da je Splošno sodišče v točki 139 izpodbijane sodbe presodilo, da je treba, ker Sklep Sveta 2003/588 ne povzema stališča, ki ga je Komisija navedla v svojem predlogu, da bi podaljšanje odstopanja, določenega v členu 8(4) Protokola št. 2, pomenilo retroaktivno legalizacijo vseh pomoči, ki so bile nezakonito dodeljene od začetka veljavnosti Evropskega sporazuma, ugotoviti, da tega besedila ni v aktu, ki ga je nazadnje sprejel Svet. Zato naj zgolj predlog Komisije ne bi mogel ustvariti legitimnega pričakovanja pri pritožnicah.
- 118 V preostalem Komisija med drugim poudarja, da se zdi to vprašanje v vsakem primeru popolnoma akademsko, saj pritožnice točki 139 izpodbijane sodbe ne ugovarjajo.

Presoja Sodišča

- 119 V drugem pritožbenem razlogu pritožnice v bistvu navajajo, da je Splošno sodišče kršilo načelo varstva legitimnih pričakovanj, ker ni ugotovilo, da sta bila tako Komisija kot Svet v okviru postopkov iz Protokola št. 2 obveščena o sporni pomoči, kar je pri pritožnicah ustvarilo legitimna pričakovanja. Poleg tega naj bi obrazložitev predloga Komisije za Sklep Sveta 2003/588 in edini člen tega sklepa pri pritožnicah ustvarila legitimna pričakovanja, da je bila zadevna pomoč legalizirana in da je program prestrukturiranja zakonit.
- 120 Glede tega je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče do te ugotovitve prišlo po tem, ko je v točkah od 135 do 139 izpodbijane sodbe preučilo nastanek različnih aktov, ki se neposredno ali posredno nanašajo na sporne pomoči. Splošno sodišče je nato ugotovilo, na eni strani, da poslovni načrt za družbo HCz ni bil predložen Komisiji in se

zato Sklep Sveta 2003/588 nanj ne nanaša in, na drugi strani, da ta sklep, v nasprotju z obrazložitvijo predloga Komisije, ne določa, da bi podaljšanje odstopanja, določene-ga v členu 8(4) Protokola št. 2, pomenilo retroaktivno legalizacijo vseh pomoči, ki so bile nezakonito dodeljene od začetka veljavnosti Evropskega sporazuma.

¹²¹ Glede tega je treba na prvem mestu poudariti, da je trditev pritožnic, da je bila Komisi-
sija obveščena o obstoju spornih pomoči, popolnoma neupoštevna. Glede na to, da
poslovni načrt za družbo HCz Komisiji v okviru postopkov, ki so temu izrecno na-
menjeni, to je v okviru programa prestrukturiranja poljske jeklarske industrije, ni bil
predložen, poleg tega pa pritožnice tej ugotovitvi Splošnega sodišča niso ugovarjale,
in glede na to, da je bil stečaj družbe HCz v tem programu izrecno predviden, se Sklep
Sveta 2003/588 na to družbo ne more nanašati.

¹²² Na drugem mestu je treba spomniti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso načelo
varstva legitimnih pričakovanj med temeljnimi načeli Unije (glej zlasti sodbo z dne
5. maja 1981 v zadevi Dürbeck, 112/80, Recueil, str. 1095, točka 48).

¹²³ Iz sodne prakse tudi izhaja, da se lahko vsak posameznik sklicuje na načelo varstva
legitimnih pričakovanj, če se znajde v položaju, kjer je jasno, da mu je uprava Sku-
pnosti s tem, da mu je dala natančna zagotovila, vzbudila utemeljena pričakovanja
(sodbe z dne 16. decembra 1987 v zadevi Delauche proti Komisiji, 111/86, Recueil,
str. 5345, točka 24; z dne 25. maja 2000 v zadevi Kögler proti Sodišču, C-82/98 P,
Recueil, str. I-3855, točka 33, in z dne 22. junija 2006 v združenih zadevah Belgija in
Forum 187 proti Komisiji, C-182/03 in C-217/03, ZOdl., str. I-5479, točka 147). Dana
zagotovila morajo biti poleg tega skladna z veljavnimi predpisi (glej v tem smislu sod-
bi z dne 20. junija 1985 v zadevi Pauvert proti Računskemu sodišču, 228/84, Recueil,

str. 1969, točki 14 in 15, in z dne 6. februarja 1986 v zadevi Vlachou proti Računskemu sodišču, 162/84, Recueil, str. 481, točka 6).

¹²⁴ V zvezi s pogojem glede natančnih zagotovil pa zadostuje ugotovitev, da, v nasprotju s trditvami pritožnic, predlog odločbe Komisije, ki je bil predložen Svetu, ne more ustvariti kakršnih koli legitimnih pričakovanj o skladnosti spornih pomoči s pravili prava Unije.

¹²⁵ Ker Sklep Sveta 2003/588 ni povzel besedila obrazložitve predloga Komisije, tudi ni mogel ustvariti legitimnih pričakovanj o zakonitosti pomoči, ki so bile dodeljene družbi, katere poslovni načrt ni bil predložen Komisiji in na katerega se zato ta sklep ne nanaša. Tako bi lahko pritožnice iz opustitve tega besedila sklepale o spremembi stališča zakonodajalca Unije glede take legalizacije pomoči.

¹²⁶ Iz tega izhaja, da v obravnavani zadevi pogoj glede natančnih zagotovil, ki mora biti izpolnjen, da bi se ugotovila kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj, ni bil izpolnjen. Ker morajo biti ti pogoji izpolnjeni kumulativno, izpolnjevanja drugih pogojev ni treba preizkusiti.

¹²⁷ Zato Splošno sodišče s tem, da je štelo, da sporna odločba ni povzročila kršitve legitimnih pričakovanj pritožnic, ni napačno uporabilo prava.

¹²⁸ Na podlagi vsega navedenega je treba drugi pritožbeni razlog zavriniti.

Tretji pritožbeni razlog

Trditve strank

- ¹²⁹ V tem pritožbenem razlogu pritožnice izpodbijajo potrditev Splošnega sodišča v zvezi z obrestno mero, ki se je uporabljala ob vračilu pomoči.
- ¹³⁰ Pritožnice navajajo, da se je Splošno sodišče zadovoljilo z ugotovitvijo, da je Komisija ravnala v skladu s členom 9(4) Uredbe št. 794/2004. Splošno sodišče pa naj bi moralo preizkusiti, ali je Komisija določila „primerno“ obrestno mero v smislu člena 14(2) Uredbe št. 659/1999, saj se presoja primernosti obrestne mere ne konča pri ugotovitvi, da je bila obrestna mera določena v sodelovanju z zadevno državo članico.
- ¹³¹ Pritožnice menijo, da je primernost vsebinski pojem, neodvisen od postopka, ki mu mora slediti Komisija v izjemnih primerih, ko določa to obrestno mero v tesnem sodelovanju z državo članico. Ta samostojen pojem – ki naj bi bil tesno povezan z dejstvom, da ima Komisija neki manevrski prostor in da navsezadnje ona določi obrestno mero, ki se uporablja – naj bi bilo treba obrazložiti, česar pa Splošno sodišče ni storilo.
- ¹³² Tožeče stranke spominjajo, da je treba pri razlagi tega pojma upoštevati sodbo Splošnega sodišča z dne 8. junija 1995 v zadevi Siemens proti Komisiji (T-459/93, Recueil, str. II-1675), v kateri je določeno, da je namen vračila pomoči vrnitev v stanje pred dodelitvijo nezakonite pomoči. Da bi zagotovili enako obravnavanje, naj bi bilo treba

objektivno oceniti prednost, ki izhaja iz pomoči, od trenutka, ko je pomoč na voljo upravičenemu podjetju.

- 133 Ker mora Komisija vzpostaviti stanje pred dodelitvijo nezakonite pomoči, je izterjava obresti namenjena samo kompenzaciji finančnih prednosti, ki dejansko izhajajo iz tega, da je lahko upravičenec s pomočmi razpolagal, in bi morala biti s temi prednostmi sorazmerna.
- 134 Torej naj bi Komisija, s tem da je kršila načelo vzpostavitve prejšnjega stanja in izbrala referenčno obrestno mero, ki je popolnoma neskladna z dejanskim stanjem na poljskem trgu v obdobju od leta 1997 do leta 2004, in Splošno sodišče, s tem da je štelo, da vsebina člena 14(2) Uredbe št. 659/1999 glede tega vprašanja ni širša od vsebine člena 9(4) Uredbe št. 794/2004, kršila ti dve določbi prava Skupnosti.
- 135 Po mnenju Komisije je ta pritožbeni razlog nedopusten. Pritožnice naj bi namreč pritožbenemu sodišču predlagale, naj preizkusi pritožbeni razlog, ki ni bil navajan v postopku pred Splošnim sodiščem. Tretji pritožbeni razlog, ki v glavnem temelji na domnevni kršitvi člena 14(2) Uredbe št. 659/1999, naj ne bi bil navajan v postopku pred Splošnim sodiščem, saj je bil edini tožbeni razlog, ki je bil v zvezi z obrestno mero navajan v postopku na prvi stopnji, pritožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev Uredbe št. 794/2004. Zato naj pritožnice ne bi mogle ugovarjati temu, da izpodbijana sodba vsebuje nepravilno razlago pojma „primerna obrestna mera“, saj navajani tožbeni razlogi, s katerimi se je želela doseči razglasitev ničnosti, niso vsebovali predloga, naj Splošno sodišče ta pojem razlaga.
- 136 Podredno Komisija poudarja, da pritožnice s trditvijo, da je Splošno sodišče štelo, da vsebina člena 14(2) Uredbe št. 659/1999 ni širša od vsebine člena 9(4) Uredbe št. 794/2004, kar pomeni, da je presojo, da je obrestna mera, ki jo je določila Komisija,

primerna, oprlo le na to, da je bila določena „v tesnem sodelovanju z državo članico“, izhajajo iz napačne domneve.

¹³⁷ Vendar naj se Splošno sodišče, v nasprotju s trditvami pritožnic, ne bi omejilo le na ugotovitev, da je Komisija s tem, da je tesno sodelovala z državo članico, ravnala v skladu z veljavnim postopkom, temveč se je izreklo o utemeljenosti določene obrestne mere, pri čemer je spomnilo na diskrecijsko pravico Komisije in preizkusilo razloge, iz katerih je Komisija zavrnila nekatere predloge. Poleg tega naj bi Splošno sodišče na podlagi tega odločilo, da „očitna napaka pri presoji“ ni bila dokazana in da izračun obresti na podlagi obrestnoobrestnega računa nujno izhaja iz Uredbe št. 794/2004 (točke od 159 do 167 izpodbijane sodbe).

¹³⁸ Ker pritožba ne vsebuje nobene trditve, s katero bi bilo mogoče izpodbiti razlogovanje Splošnega sodišča, in zoper to razlogovanje ne navaja nobenega veljavnega očitka, Komisija meni, da je Splošno sodišče pravilno preizkusilo trditve tožečih strank, pri čemer je ostalo v mejah tožbenega razloga, s katerim se je želela doseči razglasitev ničnosti, ki je bil navajan na prvi stopnji in s katerim Splošnemu sodišču ni bilo postavljeno vprašanje o „primernosti“ obrestne mere glede na člen 14(2) Uredbe št. 659/1999.

Presoja Sodišča

– Dopustnost

¹³⁹ Glede ugovora nedopustnosti, ki ga je navedla Komisija in se nanaša na dejstvo, da tretji pritožbeni razlog, ki v glavnem temelji na domnevni kršitvi člena 14(2) Uredbe

št. 659/1999, ni bil navajan v postopku pred Splošnim sodiščem, je treba spomniti, da iz sodne prakse, ki je navedena v točki 83 te sodbe, vsekakor izhaja, da je treba pritožbeni razlog, ki je bil prvič navajan v pritožbenem postopku, načeloma zavrniti kot nedopusten.

¹⁴⁰ Tako je treba ugotoviti, da pritožnice Sodišču predlagajo, naj preizkusi zakonitost obrestne mere, ki jo je Komisija določila s sklicevanjem na to, da je ta obrestna mera po členu 14(2) Uredbe št. 659/1999 primerna. Vendar ta tožbeni razlog ni bil navajan v postopku pred Splošnim sodiščem, saj je bil edini tožbeni razlog, ki je bil v zvezi z obrestno mero navajan pred tem sodiščem, razlog, ki se nanaša na kršitev Uredbe št. 794/2004. Zato je treba ugovor nedopustnosti, ki ga navaja Komisija in se nanaša na to, da gre pri pritožbenem razlogu, ki ga navajajo pritožnice, za nov razlog, sprejeti.

¹⁴¹ Iz tega izhaja, da je treba tretji pritožbeni razlog v delu, v katerem se nanaša na domnevno kršitev člena 14(2) Uredbe št. 659/1999, razglasiti za nedopusten. V nasprotju s tem je tretji pritožbeni razlog dopusten v delu, v katerem se nanaša na Uredbo št. 794/2004.

– Vsebinska presoja

¹⁴² Glede utemeljenosti tega pritožbenega razloga zadostuje ugotovitev, da je – glede na to, da tretji pritožbeni razlog v delu, v katerem se nanaša na domnevno kršitev člena 14(2) Uredbe št. 659/1999, ni dopusten – ta pritožbeni razlog v delu, ki se nanaša na domnevno kršitev člena 9(4) Uredbe št. 794/2004 v zvezi z določitvijo primerne

obrestne mere, kot pravilno navaja Komisija, postal brezpredmeten. Iz trditev pritožnic je namreč nemogoče izluščiti očitek Splošnemu sodišču, ki bi se nanašal na domnevno kršitev člena 9(4) Uredbe št. 794/2004, ne pa hkrati tudi na pojem „primerna obrestna mera“ v smislu člena 14(2) Uredbe št. 659/1999.

¹⁴³ Zato je treba tretji pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

¹⁴⁴ Ker pritožbi na podlagi nobenega od pritožbenih razlogov ni mogoče ugoditi, jo je treba v celoti zavrniti.

Stroški

¹⁴⁵ Člen 122, prvi odstavek, Poslovnika določa, da kadar pritožba ni utemeljena, Sodišče odloči o stroških. V skladu s členom 69(2) tega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 118 tega poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker je Komisija predlagala, naj se pritožnicam naloži plačilo stroškov, in ker te s svojimi pritožbenimi razlogi niso uspele, se jim naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Družbama ISD Polska sp. z o.o. in Industrial Union of Donbass Corp. se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi